

Kıymetli Okurlarımız,

2024 senesinin üçüncü sayısı olan 64. sayımızla yeniden karşınızdayız. Bu sayıda, Yaşlılarla Umut Düzeyi, X ve Y Kuşağının Riskli Oyuna İzin Verme Durumu, Toplumsal Destek Ölçeği, Anne İstihdamı ve Kızların Kariyer Yolları, Bağlanma Stilleri ve Evlilik Beklentileri, Romanların Eğitim Yaşamları konularında yapılan çalışmalara yer veriliyor. Bir kısmı tezlerden, proje çıktılarından ve sahadan alınan verilere dayalı bu çalışmalarını, politika yapıcılara, sahadaki uygulayıcılara, alana ve alanyazına yapacağı katkılar açısından önemsedığımızı belirtmek istiyoruz.

Bu sayımızda 6 çalışmaya yer veriyoruz.

İlk çalışma Muhammed AKBAŞ ve Hatice KUMCAĞIZ tarafından birlikte kaleme alınan “Yaşlı Bireylerde Umut Düzeyinin Çeşitli Değişkenlerle İlişkisinin İncelenmesi” isimli araştırma makalesidir. Bu çalışmada, yaşlı bireylerde umut düzeyinin bazı demografik özelliklere göre (cinsiyet, aylık gelir toplamı, eğitim düzeyi ve algılanan dindarlık düzeyi) farklılaşp farklılaşmadığı incelenmektedir. Araştırmanın çalışma grubunu Samsun ilinin Bafra ilçesinde yaşayan 60 yaş ve üstündeki 72’si kadın (%54.5), 60’ı erkek (%45.5) olmak üzere toplam 132 yaşlı birey oluşturmaktadır. Buna göre eğitim düzeyine göre farklılık görülmemiş, tek farklılık algılanan dindarlık düzeyinde görülmüştür. Yaşlı bireylerin dindarlık düzeyinin umut düzeyini açıklama oranı ve umut ile ilişkisini belirlemek amacıyla basit doğrusal regresyon analizi yapılmıştır.

Analiz sonucuna göre dindarlık düzeyi ile umut düzeyi arasında istatistiksel olarak anlamlı pozitif yönde orta düzeyde bir ilişki bulunmuştur.

“X ve Y Kuşağı Ebeveynlerinin Riskli Oyuna İzin Verme Durumlarının İncelenmesi” isimli Esra ÜNLÜER, Rahime ÇİÇEK ve Meral TANER DERMAN tarafından birlikte yapılan İngilizce çalışma derginin ikinci makalesidir. Çalışmada, ebeveynlerin çocuklarının riskli oyuna izin verme düzeyleri tespit etmek ve düzeylerin ebeveynin kuşak bilgisi, çocuğun yaşı, çocuğun cinsiyeti, çocuğun kardeş durumu değişkenlerine göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amaçlanmaktadır. Tarama deseninde gerçekleştirilen çalışmada 4-6 yaş çocuklarına sahip 415 ebeveyn yer almıştır. Ebeveynlerden demografik bilgileri içeren bilgi formu ve “Riskli Oyuna İzin Verme Ölçeğini” doldurmaları istenmiştir. Neticesinde ebeveynlerin en çok “az riskli yüksekliklerde oyun” ve “tehlikeli aletlerle oyuna” izin verdikleri, en az da “tehlikeli doğal unsurlara yakın oyuna” izin verdikleri görülmüştür. Ebeveynlerin riskli oyuna izin verme durumlarının ebeveynin kuşak bilgisi, çocuğun yaşı ve kardeş durumuna göre farklılaştığı tespit edilirken ebeveynin ve çocuğun cinsiyetinin etkili bir değişken olmadığı görülmüştür.

Derginin üçüncü makalesi “Algılanan Toplumsal Destek Ölçeği’nin Türkçe Formu Psikometrik Özelliklerinin İncelenmesi” ismiyle Didem AYDOĞAN, Suna ERYİĞİT-MADZWAMUSE, Özgür Osman DEMİR, Gökhan AKSU ve Yalçın ÖZDEMİR tarafından birlikte yapılan çalışmadır. Bu çalışmada Herrero ve Gracia (2007) tarafından geliştirilen Algılanan Toplumsal Destek Ölçeği (ATDÖ)’nün Türkçe’ye uyarlanması ve ölçeğin psikometrik özelliklerinin Türkiye’de yaşayan yetişkinler üzerinde incelenmesi amaçlanmaktadır. Araştırmada, evli 381 kişi (213 kadın, % 55.2 ve 170 erkek, % 44) yer almaktadır. Doğrulamalı faktör analiz sonuçları, ATDÖ’nün; toplumsal aidiyet, topluma dâhil olma ve toplumsal memnuniyet üzere orijinal formundaki gibi üç boyuttan oluştuğunu göstermiştir. Ayrıca çoklu grup doğrulamalı faktör analizi sonuçları, ATDÖ’nün faktör yapısının cinsiyete göre (kadın ve erkek) ölçme değişmezliğine sahip olduğunu ortaya koymuştur. Bunun yanı sıra ATDÖ’nün toplam ve alt boyutları ile “İki Yönlü Sosyal Destek Ölçeği”, “Aile Sosyal Destek Alt Ölçeği” ve “Depresyon, Kaygı ve Stres Ölçeği” ölçekleriyle arasındaki

ilişkiler, ölçeğin benzerlik ve ayırt edici geçerliliği için kanıt sağlamıştır. Güvenirlik analizleri sonucu ise ölçeğin Cronbach alfa katsayılarının. 80 ile 92 arasında değiştiği görülmüştür. Bulgular, ABD'nin Türk toplumunda düşük, alt-orta ve orta sosyoekonomik düzeyde, evli bireylerde kullanılabilir, geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğunu ortaya koymuştur.

Dördüncü çalışma Ayşenur KARAKAŞ AYDINBAKAR tarafından kaleme alınan “Annenin İstihdamının Nesiller Arası Aktarımı ve Kızların Kariyer Yolları: 2021 Aile Yapısı Araştırması Verilerinden Kanıtlar” isimli ingilizce araştırma makalesidir. Bu çalışmada 2021 Aile Yapısı Araştırması verilerini kullanarak annenin istihdamının kızların istihdamına olan nesiller arası aktarımını araştırmaktadır. Doğrusal olasılık ve probit modellerine dayalı tahmin sonuçları, annenin istihdamı ile kızların istihdamı arasında pozitif bir ilişki olduğunu göstermektedir. Ayrıca, multinomial lojistik regresyon sonuçları, maaşlı işçi olarak çalışan annelerin kızlarının maaşlı işçi olarak çalışma olasılığını artırdığını göstermektedir. Benzer şekilde, ücretsiz aile işçisi olarak çalışan annelerin bu istihdam durumunu kızlarına aktarma eğiliminde olduğu görülmektedir. Bu kalıp, günlük işçi, işveren veya kendi işini yapan anneler için de tutarlıdır. Onlar da kızlarının benzer rollerdeki istihdamını etkilemektedir. Ayrıca tahmin bulguları kızların maaşlı işçi olma olasılıklarında yüksek eğitimin önemli bir etkisi olduğunu vurgulamaktadır, bu da daha yüksek eğitim düzeylerinin bu sonuca önemli katkı sağladığını göstermektedir. Çalışma, annenin istihdamının kızların kariyer yolları üzerindeki nesiller arası etkisine dair değerli kanıtlar sunmaktadır.

Ahmet TÜRK ve İshak AYDEMİR tarafından kaleme alınan “Y ve Z Kuşaklarının Bağlanma Stilleri ile Evlilik Beklentilerinin İncelenmesi” isimli çalışma derginin beşinci makalesidir. Çalışmada Y ve Z kuşaklarının evlilik beklentileri ile bağlanma stillerinin incelenmesi amaçlanmaktadır. Tarama modelinin kullanıldığı araştırmaya 542'si (%51.4) Y kuşağı ve 512'si (%48.6) Z kuşağı olmak üzere 1054 kişi katılmıştır. Katılımcıların 558'i (%52.9) kadın ve 496'sı (%47.1) erkektir. 18 ile 42 yaş aralığındaki katılımcıların yaş ortalaması $\bar{x}=23.62\pm 3.58$ 'dir. Araştırmanın verileri Kişisel Bilgi Formu, Evlilik Beklentisi Ölçeği ve Üç Boyutlu Bağlanma Stilleri Ölçeği kullanılarak toplanmıştır.

Verilerin analizinde betimsel istatistikler ile Ki kare, bağımsız örneklem t testi ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Bulgular hem Y kuşağının hem de Z kuşağının evlilikten en önemli beklentilerinin samimiyet olduğunu, her iki kuşağın da gerçekçi olmayan-idealist evlilik beklentisine ve güvenli bağlanma stiline sahip olduğunu; bağlanma stillerinin evlilik beklentisi türlerine göre farklılaştığını göstermektedir.

Derginin altıncı ve son makalesi “Romanların Eğitim Yaşamlarının Sosyal Hizmet Çalışanları Tarafından Değerlendirilmesi: Sorunlar ve Çözüm Önerileri“ ismiyle Burcu GENÇ ARSLAN ve Tarık TUNCAY tarafından kaleme alınan çalışmadır. Bu çalışmada Romanların eğitim yaşantılarının sosyal hizmet çalışanlarının penceresinden anlaşılması amaçlanmıştır. Nitel araştırma deseninin kullanıldığı bu çalışmada amaçlı örnekleme yöntemi kullanılarak 11 meslek elemanı ile derinlemesine görüşmeler yapılmıştır. Veriler Ekim-Aralık 2023 aralığında toplanmış olup MAXQDA 2024 programı ile analiz edilmiştir. Verilerin analizi sonucunda; Roman kültürü, Romanlar için eğitim, eğitime devamlılığı etkileyen sorunlar, hizmet modellerinin değerlendirilmesi ve eğitimsizlik sarmalına ilişkin çözüm önerileri olmak üzere beş ana temaya ulaşılmıştır. Araştırmanın sonucunda Roman çocukların eğitim yaşantılarını etkileyen çeşitli sosyal sorunların olduğu ve bu sorunları çözmek için aile ve okul sistemi ile koordineli çalışmalar yapılması gerekliliği sonucuna varılmıştır. Ayrıca çalışmanın bulgularından hareketle Romanlar gibi fırsat eşitsizliği yaşayan gruplar ile çalışırken okul sosyal hizmeti uygulamasının gerekli olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Çalışmaların faydalı olması temennisiyle iyi okumalar, selamlar...

Doç. Dr. Olgun GÜNDÜZ

Editör